

Vážená pani prezidentka, vážený pán predseda vlády, vážený pán minister zdravotníctva, vážená pani verejná ochrankyňa práv, vážené vedenia nemocníc, perinatologických centier a detských oddelení,

na našu organizáciu sa obrátili ženy predčasne narodených detí, ktoré z nemocnice prepustili po pôrode domov, a zároveň im zamedzili kontakt s vlastnými deťmi, ktoré sú hospitalizované na jednotke intenzívnej starostlivosti (JIS). Popisujú, že svoje deti nevideli od zavedenia prvotných protiepidemiologických opatrení približne v polovici marca. Už vyše šiestich týždňov tak mnohé matky nemali so svojimi deťmi žiadny osobný kontakt, nemôžu sa im prihovárať, držať ich, dojiť, či poskytovať im vedecky overenú starostlivosť kľokankovaním (tzv. Kangaroo mother care). Iba raz denne sa môžu telefonicky informovať o zdravotnom stave dieťaťa a môžu na oddelení odovzdať odsaté materské mlieko pre dieťa.

Fotky, ktoré rodičom posiela zdravotnícky personál, sú slabou náhradou skutočného kontaktu a deťom blízkosť vzťahovej osoby nijako nenahrádzajú. Ženy, ktoré nás kontaktovali, sú psychicky zdrvené tým, že svoje deti už týždne nevideli a ešte ďalšie týždne neuvidia, pokiaľ sa tieto opatrenia nezmenia. Pýtajú sa nás, či sú takéto opatrenia nevyhnutné a aká je prax v zahraničí.

Na Slovensku bolo hlavným hygienikom vydané rozhodnutie o zákaze návštev hospitalizovaných pacientov a pacientiek. Mnohé nemocnice teraz na základe tohto rozhodnutia úplne zakázali prístup rodičom k svojim deťom, čím došlo k hrubému zásahu do povinností a práv rodičov, ako aj do práv hospitalizovaných detí. Takýto zásah je z ľudskoprávneho hľadiska a z pohľadu medzinárodných dohovorov, ktorých je Slovenská republika signatárom, neproporcionálny, a to aj v čase pandémie. Súčasne je tento zásah protiprávny i v zmysle platných právnych predpisov Slovenskej republiky. Zamedzovanie ľudskému kontaktu medzi rodičmi a deťmi vnímame ako nesmierne necitlivé až kruté opatrenie, so závažnými dopadmi na zdravie detí a psychické zdravie rodičov a celých rodín.

U detí ide navyše o výrazný zásah do ich práva na zdravie. Separácia matky od dieťaťa, a špeciálne predčasne narodeného dieťaťa, prináša závažné zdravotné riziká: zvyšuje riziko úmrtia, predlžuje dobu hospitalizácie a zvyšuje chorobnosť predčasne narodených detí. Takéto nariadenie zároveň znemožňuje dojčenie, čo so sebou nesie riziká nedojčenia.

Oddelenie mláďat od ich matiek je jedným zo spôsobov, akými sa v laboratórnych podmienkach u zvierat umelo vytvára stresový faktor. Následne sa vedecky skúma negatívny vplyv stresu na vyvíjajúci sa mozog mláďat. Patologické dôsledky krátkodobej a dlhodobej separácie mláďat od matiek sú vo vedeckej literatúre detailne popísané. Ako je možné, že predčasne narodené deti sú pod zámkou protiepidemiologických opatrení vystavované stresu, ktorého škodlivosť je vedecky preukázaná, a nenesie sa iba v hypotetickej rovine ohrozenia nákazou? Z vývinovej psychológie je známe, že matky a deti budú následky

dlhotrvajúceho odlúčenia znášať celý život. Nielen vo fyzickej rovine, ale najmä v rovine psychického a emočného zdravia.

Rodič dieťaťa, resp. zákonný zástupca dieťaťa, nie je návšteva. Na to, aby si mohol rodič naplňať svoje práva a povinnosti voči dieťaťu je nevyhnutné, aby s ním bol v kontakte. Charta práv hospitalizovaných detí hovorí o práve na prítomnosť rodičov alebo zákonného zástupcu a o jeho či jej aktívnej účasti počas hospitalizácie.

Práva a povinnosti nemôže rodičom odňať inštitúcia, v ktorej je dieťaťu poskytovaná zdravotná starostlivosť. Existencia a nadradenosť týchto práv nie je podmienená ani prevádzkovými možnosťami nemocníc. Rodičovskú zodpovednosť je možné odobrať či obmedziť jedine rozhodnutím súdu, a aj to za prísne stanovených podmienok, do ktorých však súčasná situácia nepatrí.

Žiadame Vás, aby ste vzali do úvahy všetky aspekty týkajúce sa kvality zdravotnej starostlivosti o predčasne narodené deti, ktoré majú dlhodobý vplyv na ich ďalší vývin. V tomto duchu žiadame o také zariadenie protiepidemiologických opatrení:

1. aby nedochádzalo k poškodzovaniu zdravia detí

2. aby nezasahovali do povinností a práv rodičov a do práv samotných detí.

Žiadame Vás počas hospitalizácie zabezpečiť maximálnu podporu kontaktu dieťaťa s matkou, resp. zákonným zástupcom. Rovnako, ako sú v nemocniciach nastavené podmienky pre personál, ktorý nie je v zdravotníckom zariadení nepretržite, žiadame nastaviť podmienky aj pre zákonných zástupcov detí, aby im bolo umožnené naplňať svoje povinnosti a práva stanovené zákonom. Každá matka alebo zákonný zástupca majú mať možnosť sprevádzať svoje dieťa počas hospitalizácie, a to nielen v perinatologických centrách, ale aj v detských nemocniciach. Žiadame, aby mali matky, resp. zákonní zástupcovia, možnosť byť hospitalizovaní spolu so svojim dieťaťom v jeho bezprostrednej blízkosti.

Vážená pani prezidentka, vážený pán predseda vlády, vážený pán minister zdravotníctva, vážená pani verejná ochrankyňa práv, žiadame Vás týmto, aby ste v rámci svojich kompetencií vynaložili maximálne úsilie na to, aby Ministerstvo zdravotníctva SR vydalo jasné metodické pokyny, v rámci ktorých umožní rodičom riadne sa starať o svoje deti aj v prípade, ak si zdravotný stav týchto detí vyžaduje hospitalizáciu. Ako príklad uvádzame metodické pokyny k prítomnosti zákonných zástupcov u neplnoletých pacientov v dobe núdzového stavu, ktoré vydalo Ministerstvo zdravotníctva Českej republiky.

Vážené vedenia nemocníc, perinatologických centier a detských oddelení. Žiadame Vás o dôsledné vyhodnocovanie povinností, ktoré vám plynú z protiepidemiologických opatrení a o nastavenie takých procesov, ktoré budú vyhovovať všetkým, nie len niektorým zákonným podmienkam. Nedovoľme, aby ochrana spoločnosti pred šírením nákazy bola postavená na

vynútených obetiach tých najslabších a najzraniteľnejších – hospitalizovaných detí a ich rodičov.

Tento list považujte za otvorený.

V úcte

Ing. Zuzana Krišková, PhD., predsedníčka **Ženské kruhy**

Mgr. Miroslava Rašmanová, podpredsedníčka **Ženské kruhy**

Daniela Barňáková, **Iniciatíva žien k lepšiemu pôrodu Prešov**

PhDr. Šarlota Pufflerová, PhD., výkonná riaditeľka **Občan, demokracia a zodpovednosť**

MUDr. Lucia Kantorová, predsedníčka **MAMILA o. z.**

Prílohy:

1. [Metodické pokyny k prítomnosti zákonných zástupcov nepľnoletých pacientov v dobe núdzového stavu MZ ČR](#)
2. [Svedectvo ženy o odlúčení od svojho predčasne narodeného dieťaťa.](#)
3. [Čo je to Materská starostlivosť klokanovaním \(KMC\)](#)
4. [KMC znižuje úmrtnosť predčasne narodených detí o 36%](#)